

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถี ประชาธิปไตย

Guidelines for Promoting the Political Participation of Thai Youth According to the Democratic Method

ร.ต.วรพรรณ มากบุญ¹

Received: February 10, 2024. Revised: March 28, 2025. Accepted: June
29, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจของเยาวชนในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยใช้หลักการพื้นฐานของวิถีของพลเมือง การมีจิตสาธารณะ และต้องอยู่บนพื้นฐานของรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกา และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม 2) องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน คือการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เหมาะสมกับเยาวชนและส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนให้เยาวชน ปลุกจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ การแสดงออกทางด้านการเมืองอย่างเหมาะสม และ 3)แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย ถือเป็นการวางรากฐานที่สำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เพื่อการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาไปสู่ความต้องการอย่างแท้จริง และยังมีประเด็นสำคัญคือต้องมีการสื่อสารทางการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นมุ่งเน้นการรู้เท่าทันสื่อที่เหมาะสมกับบริบทสังคมนั่นเอง

---

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Email: patbok22@gmail.com

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน, ความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย, การส่งเสริมเยาวชนตามวิถีประชาธิปไตย

Abstract

A study of approaches to promoting political participation among Thai youth following democratic principles includes: 1) Youth's understanding of citizenship under a democratic regime, using the basic principles of citizenship, exercising freedom along with responsibility, respecting the freedom of others, respecting differences, respecting the principle of equality, respecting the rules, not solving problems with violence, realizing that they are part of society, sharing responsibility for society, having public consciousness and must be based on self-responsibility and self-reliance, respecting the rights of others, respecting differences, respecting the principle of equality, respecting the rules, and being responsible for society and the public. 2) The elements of youth political participation include membership in social organizations, political awareness, and a consciousness of political news. Engage in political ideology and participation in a manner suitable for young people, promote youth community democracy, and cultivate awareness and recognition of their role. Appropriate political expression; and 3) The guiding principle for promoting political participation among Thai youth through democratic means is to encourage political participation among Thai youth. It lays an important foundation for understanding true democracy, enabling us to work together in development and address genuine needs. Another important issue is that political communication in the era of globalization focuses on media literacy that is suitable for the social context.

Keywords: Youth political participation, democratic citizenship, and promotion of democratic youth

บทนำ

ระบอบประชาธิปไตยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคนไทยทุกคน เพราะการดำรงชีวิตตามวิถีทางของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมสำหรับประเทศไทย เป็นรูปแบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ประเทศไทยใช้รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นระยะเวลากว่า 90 ปีแล้ว ประชาธิปไตยได้พัฒนาไปได้ระดับหนึ่งดังนั้น การที่เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติและต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาชุมชนและสังคม เนื่องจากประชาธิปไตยมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกบริบทในสังคมและการดำเนินชีวิตการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยของเยาวชนนั้น (สถาบันพระปกเกล้า สำนักแผนพัฒนาการเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง, 2554) ซึ่งการวางรากฐานที่สำคัญให้กับเยาวชนไทยก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นฐานประชาธิปไตยการวางรากฐานของเยาวชนไทยเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย โดยเฉพาะในการเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของไทย เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ การปฏิบัติตนความเป็นพลเมืองของประเทศไทยที่อยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยยึดหลักสากลในระบอบประชาธิปไตยและมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของเยาวชนไทย ถือเป็นความสำคัญในการวางรากฐานประชาธิปไตยของไทยที่เข้มแข็งและยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น (พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสาและพระมหาไทยน้อย ญาณเมธี (สลางสิงห์), 2565)

ในสังคมประชาธิปไตยสมัยใหม่โดยทั่วไปแล้วสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การที่ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศหรือใช้สิทธิของตนเพื่อแสดงบทบาทต่าง ๆ ในทางการเมืองได้โดยตรงภายใต้กรอบของกฎหมายซึ่งถือ

เป็นเงื่อนไขอันจำเป็นของระบอบประชาธิปไตยทั้งในแง่ของหลักการและอุดมการณ์ นอกจากนี้ประชาชนในสังคมระบอบประชาธิปไตยไม่เพียงแต่มีความรู้เกี่ยวกับการเสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะที่มีความสอดคล้องกับค่านิยมเพื่อบรรลุความต้องการของตนเองแล้วยังต้องมีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้จึงนับว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกคนในสังคมต้องเรียนรู้เพื่อตนจะได้มีสิทธิมีส่วนร่วมในทางการเมืองและเข้าร่วมแสดงบทบาททางการเมืองได้อย่างเหมาะสม (ธีรฤทธิ โสภิชญกุล, 2563) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมิติทางสังคม กฎหมาย มิติทางวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นพลเมืองนั้นต้องเข้าใจสิทธิและความรับผิดชอบทางการเมืองภาพ: มิติของความเป็นพลเมืองเมื่อเทียบกับระบบการเมือง การพัฒนามิตินี้ควรเกิดขึ้นผ่านความรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองและการส่งเสริมทัศนคติประชาธิปไตยและทักษะการมีส่วนร่วม เข้าใจพฤติกรรมระหว่างบุคคลในสังคมและต้องมีความภาคีและความสามัคคีในระดับหนึ่ง ทักษะทางสังคมและความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมในสังคมมีความจำเป็นต่อการพัฒนามิติทางสังคม รวมไปถึงการสำนึกถึงมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกัน มิติทางวัฒนธรรมนี้ควรได้รับการพัฒนาผ่านความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และทักษะพื้นฐาน ความเป็นพลเมืองทั้งสี่มิตินี้เกิดขึ้นได้จากกระบวนการเข้าสู่สังคมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ในครอบครัว องค์กรภาคประชาสังคม พรรคการเมือง ตลอดจนผ่านสมาคม สื่อมวลชน เพื่อนบ้าน และกลุ่มเพื่อนเช่นเดียวกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเชื่อว่า ทุกคนควรสามารถใช้สิทธิทั้งสี่ได้อย่างสมดุลและเท่าเทียมกัน มิฉะนั้น การเป็นพลเมืองอย่างสมบูรณ์จะไม่สมดุล ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ ทำให้รัฐมีความระมัดระวังรอบคอบในการกำหนดนโยบายบริหารงานพร้อมทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนอย่างเหมาะสม การรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ และการรวมรวมตัวกันเป็นพรรคการเมือง (วิสุทธิ์ โพธิแท่น, 2560) การพัฒนาประชาธิปไตยนั้นเริ่มตั้งแต่การเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยยึดหลักประชาธิปไตยคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตรวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามสถานการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยกำลังกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตที่ผ่านมายุวชนมักถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นพวกสนใจแต่ตัวเองแต่ไม่เอาสังคม

และไม่สนใจปัญหาบ้านเมือง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559) ซึ่งสามารถสะท้อนความคิดของเยาวชนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

สำหรับบทความฉบับนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาประเด็นสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตยโดยเริ่มจาก 1) ความเข้าใจของเยาวชน 2) องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน และ 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย รายละเอียดผู้เขียนนำเสนอได้ดังนี้

1. ความเข้าใจของเยาวชน

สิ่งที่เยาวชนต้องมีความรู้พื้นฐานในวิถีของพลเมืองต้องเริ่มจากการเป็นสมาชิกของสังคมแนวคิดเรื่องพลเมืองนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับความเข้าใจพื้นฐานของเยาวชน เป็นความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในสังคม บนพื้นฐานของจรรยาบรรณร่วม สิทธิและเสรีภาพร่วมในสังคม การมีจิตสาธารณะ องค์ประกอบพื้นฐานประกอบด้วย (พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสาและพระมหาไถยน้อย ญาณเมธี (สกลสิงห์), 2565)

1) รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ กล่าวคือสำหรับเยาวชนตามวิถีประชาธิปไตยก็คือการตระหนักในเสรีภาพ เข้าใจสิทธิต่าง ๆ ที่ตนพึงมีการประพฤติตนปฏิบัติตนบนฐานของความมีอิสระภาพ ในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นไทย คือเป็นอิสระชน ที่รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้

2) เคารพสิทธิผู้อื่น กล่าวคือสิ่งที่ต้องตระหนักมากที่สุดคือการใช้สิทธิโดยไม่กระหนาบ หรือเบียดเบียนสิทธิของผู้อื่น การคิดถึงประโยชน์ส่วนร่วม การร่วมกันใช้สิทธิตามระบอบประชาธิปไตยที่กำหนดไว้ และอยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านกฎหมาย การไม่ละเมิดผู้อื่น

3) เคารพความแตกต่างเพื่อมิให้ความต่างนั้นนำมาซึ่งความริ้วราน หรือทำให้สังคมแตกแยกของความเป็นพลเมืองของรัฐ การยอมรับและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งกันและกันได้ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ ถึงแม้จะแตกต่างกันก็ตาม และ

ควรจะต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่เห็นข้อแตกต่างไปจากตนเอง ถึงแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม

4) เคารพหลักความเสมอภาค ความเป็นพลเมืองของรัฐนั้น นัยของเยาวชนต้องได้รับการปลูกฝังที่ดี การส่งเสริมให้เคารพหลักเสมอภาคในสังคม การยอมรับความเห็นต่าง การยอมรับความเท่าเทียมทุกมิติในสังคม ซึ่งทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเสมอกัน ถึงแม้จะมีการพิ่งพาอาศัยแต่จะเป็นไปอย่างเท่าเทียม

5) เคารพกติกา ความเป็นพลเมืองของรัฐจึงต้องเคารพ “กติกา” ถ้ามีปัญหาหรือมีความขัดแย้ง เกิดขึ้นก็ต้องใช้วิถีทางประชาธิปไตยและใช้กติกาในทางที่ถูกต้อง ไม่มีการใช้กำลังใด ตัดสินกันภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

6) รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ความเป็นพลเมืองของรัฐที่อยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นแนวคิดทางจริยธรรม ที่บุคคลทำงานและร่วมมือกับบุคคลอื่นและองค์กรเพื่อประโยชน์ของชุมชน

นอกจากนี้ เยาวชนยังสามารถสนับสนุนส่งเสริมบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยได้ โดยเฉพาะบุคคล ในครอบครัว เพื่อนฝูงและบุคคลทั่วไปด้วยวิธีการอื่น เช่น ส่งเสริมความสามัคคี สร้างความจริงใจที่ดีต่อกันและต้องปราศจากอคติต่อกัน ร่วมกันสร้างสรรค์เป็นพลังสังคมที่ผลักดันสังคมให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีสันติวิธี สร้างความยุติธรรมให้เกิดในสังคม มีการสร้างมิตรภาพที่สามารถลดความรุนแรงในสังคมลงได้

สรุปได้ว่า ความเข้าใจของเยาวชนในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ รับผิดชอบต่อตนเองและพึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกา และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม เมื่อเยาวชนตระหนักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองแล้วจะทำให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมเป็นแรงผลักดันให้สังคมเข้มแข็งเกิดขึ้นอีกด้วย

2. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน

ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนนั้นองค์ประกอบสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งตามระบอบประชาธิปไตยนั้นมืองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ (ณฐมน หมวกฉิม, 2563)

1) การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากต่อเยาวชนไทยเริ่มจาก สถาบันครอบครัว การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ความใกล้ชิดและเป็นสถาบันแรกที่ปลูกฝังกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับเยาวชน สถาบันมีหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นอย่างมากซึ่งสถาบันที่มี อิทธิพลมากที่สุดในพื้นที่ของเยาวชนคือครอบครัว และโรงเรียน ซึ่งบุคคลในครอบครัวมีความใกล้ชิดและเป็นสถาบันแรกที่ ปลูกฝังทุก ๆ คำสอน ค่านิยม และความเชื่อ จึงเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดส่วนใหญ่ผ่านทางผู้นำครอบครัว รองลงเป็นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา โดยผ่านการให้ความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นพื้นฐานของการพูดคุยประเด็นทางการเมืองการมีส่วนร่วมที่เยาวชนไทยคิดว่าเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้

2) ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้กับเยาวชนที่มีความสนใจทางการเมืองได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พูดคุยกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม การให้ความรู้ในประเด็นทางการเมือง ซึ่งเป็นการให้ความรู้แนวคิดต่าง ๆ ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนรุ่นใหม่ประกอบด้วยการทำกิจกรรมสาธารณะ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของอำนาจการเมือง และการมีแนวคิดทางการเมืองเป็นของตนเอง ที่ช่วยให้เกิดการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสาร และการเคลื่อนไหวทางการเมือง ไปจนถึงกลายเป็นกระบวนการหล่อหลอมบุคลิกภาพทางการเมืองหรืออาจพิจารณาได้จาก ค่านิยมทางการเมืองแต่ละคนที่เป็นอยู่ซึ่งสามารถส่งผลกระทบได้โดยตรงต่อการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ทั้งที่เป็นไปตามแบบแผนหรือประเพณีเดิม (พรชรนนท์ สายจันดี, ธรรมนิตย์ วราภรณ์ และชัยศ จินารัตน์, 2565)

3) การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านระบบการสื่อสาร สื่อต่าง ๆ การพูดคุยสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมืองได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองนั้นต้องสอดคล้องกับบริบทของความต้องการรับรู้กิจกรรมหรือก่อให้เกิดการ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองมีความสำคัญต่อระบบการเมืองเป็นกิจกรรมที่แพร่หลายทั่วไป ทั้งการสร้างโครงข่ายผลประโยชน์ การประสานผลประโยชน์การสร้างกฎ การประยุกต์ ใช้กฎและการปรับเปลี่ยนกฎ รวมถึงเป็นการสื่อสารนโยบายทางการเมือง (สิริมาส หมั่นสายและคณะ, 2565)

4) อุดมการณ์ทางการเมือง สิ่งสำคัญคือการปลูกฝังแนวคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนไทยสำหรับแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นเป็นปัจจัยที่สร้างความผูกพันจากกลุ่มทางสังคมที่ควรร่วมมือกันในทุกภาคส่วนสร้างบทบาทในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้น ให้เกียรติซึ่งกันและกัน อันจะเป็นการลดช่องว่างและเงื่อนไขที่ไม่สามารถดำเนินการได้สู่หนทางที่เป็นไปได้ ที่นำไปสู่การสร้างความขัดแย้งและทำลายบรรยากาศของการปรองดองใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ในการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ เคารพสิทธิและเสรีภาพระหว่างกันและลดทัศนคติในการเอาชนะหรือมองปัญหาในมุมมองของตนฝ่ายเดียว ดังนั้นความสามัคคีที่จะเกิดจากการสร้างความปรองดองเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปมิติอื่น ๆ หากไม่อาจสร้างสังคมให้สันติสุขหรือไม่อาจสร้างความปรองดองสมานฉันท์เกิดขึ้นมาได้จะเสียทั้งโอกาสและเวลาที่จะนำพาให้ก้าวหลุดพ้นจากความขัดแย้งภายในประเทศและมุ่งเข้าสู่การแข่งขันบนเวทีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะชะงักงันมาอย่างยาวนาน (รพีพร ธงทอง, 2564)

5) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เหมาะสมกับเยาวชนไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะของการชักชวนเข้าร่วมกิจกรรม การใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะที่ร่วมกันทำหน้าที่สิทธิและหน้าที่ของตนในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังเกิดจากประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ความสนใจทางการเมืองการปกครองของครอบครัว ความรู้ทางการเมือง มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน การจัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการระดมกลุ่มวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองหรือเหตุการณ์ทางการเมือง เปิดโอกาสให้เยาวชน กล้าที่จะมีส่วนร่วมกับประเด็นทางสังคมหรือประเด็นทางการเมือง มีเสรีภาพเพื่อพัฒนาชุดความคิดของเยาวชน กระตุ้นความรับผิดชอบทางสังคมซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและบทบาทในทางการเมืองยิ่งขึ้น และการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกทางการเมือง

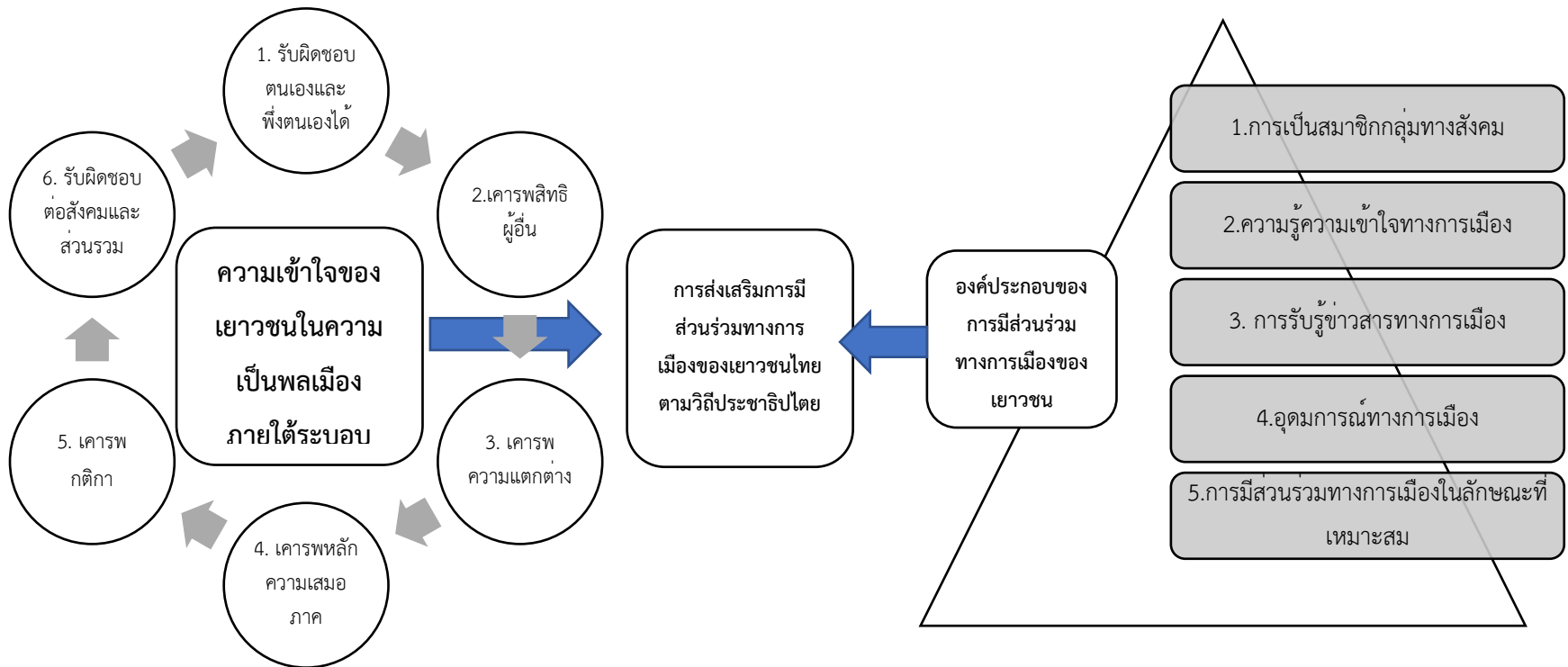
ได้อย่างเสรีภาพ ตามสิทธิและบทบาทหน้าที่ ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข(เกียรติศักดิ์ หวันหยี และจิตาภา ถิรศิริกุล, 2567)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เหมาะสมกับเยาวชนและส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน ให้เยาวชน ปลุกจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ การแสดงออกทางด้านการเมืองอย่างเหมาะสม

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย

จากหลักการและแนวคิดในการมีส่วนร่วมที่กล่าวข้างต้นผู้เขียนนำเสนอองค์ความรู้แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตยดังนี้

จากภาพแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความเข้าใจของเยาวชนในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ รับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกา และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม เมื่อเยาวชนตระหนักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองแล้วจะทำให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมเป็นแรงผลักดันให้สังคมเข้มแข็งเกิดขึ้นอีกด้วย

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย ถือเป็น การวางรากฐานที่สำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เพื่อการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาไปสู่ความต้องการอย่างแท้จริง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนไทยยุคใหม่ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เยาวชนไทยในปัจจุบันจะมีการตื่นตัวมาก ซึ่งเป็นเหตุผลการทำให้มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนในภาคส่วนต่างๆ จึงทำให้เกิดคลื่นลูกใหม่ความเป็นเยาวชนไทยที่มีการตื่นตัวในปัจจุบันอย่างชัดเจนจึงมีความมุ่งหวังในการปกครองประเทศเป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่มีความเป็นเสถียรภาพอย่างแท้จริง เยาวชนไทยคนรุ่นในปัจจุบันจึงเป็นผู้ที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลยุคนี้นี้เป็นผู้ที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองแบบก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนแบบระบอบประชาธิปไตยที่มีส่วนร่วมทางการเมืองไทย ต่อไป

2. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เหมาะสมกับเยาวชนและส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนให้เยาวชน ปลุกจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ การแสดงออกทางด้านการเมืองที่เหมาะสม

นอกจากนี้กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นควรนำกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองมาปรับมาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับเยาวชน ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ มีลักษณะเป็นรูปแบบของการสื่อสารที่เน้นอยู่บนหลักของการตลาด เน้นในเรื่องของการสื่อสาร การรับรู้กิจกรรม

สื่อสารจากสื่อมวลชนในกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง การหาเสียงเลือกตั้ง การแพร่ข่าวสารทางการเมืองระหว่างสมาชิกกับหน่วยต่าง ๆ ในระบบการเมืองหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองมีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล โดยเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้และขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการในการนำเอาข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปสู่การกำหนดนโยบายและอาจนำไปสู่การตัดสินใจของรัฐบาลก็เป็นได้ แต่ทั้งนี้การสื่อสารทางการเมือง ยังมีปัญหาที่สำคัญของการสื่อสารทางการเมืองคือ การมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ปลอดภัย เช่น ภัยอันตรายจะเกิดขึ้นกับตัวผู้พูดหากผู้ที่สนทนาด้วยมีความเห็นที่ต่างไป โรงเรียนและครอบครัวควรส่งเสริมภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถรับฟังความเห็นต่างจากตนได้และโต้ตอบอย่างมีอารยะ ไม่ใช้ความรุนแรง ตัวอย่างที่ดีคือการที่ครูอาจารย์เป็นผู้เปิดประเด็นในห้อง จัดให้มีการถกกันอย่างไม่เป็นทางการ ควรมีการเปิดโอกาสให้มีการถกเถียงประเด็นทางการเมือง การร่วมกันรับฟังและแลกเปลี่ยนผ่านสื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

บทสรุป

สรุปได้ว่าแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตยนั้นผู้เขียนนำเสนอประเด็นสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตยโดยเริ่มจาก 1) ความเข้าใจของเยาวชนในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย 2) องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน และ 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตย รายละเอียดดังนี้

1) ความเข้าใจของเยาวชนในความเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยหลักการพื้นฐานของวิถีของพลเมืองต้องเริ่มจากการเป็นสมาชิกของสังคม ใช้สิทธิเสรีภาพควบคู่กับความรับผิดชอบ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกาไม่แก้ปัญหด้วยความรุนแรง ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสาธารณะและต้องอยู่บนพื้นฐานของรับผิดชอบต่อตนเองและฟังตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพความแตกต่าง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพกติกา และรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม เมื่อ

เยาวชนตระหนักรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองแล้วจะทำให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมเป็นแรงผลักดันให้สังคมเข้มแข็งเกิดขึ้นอีกด้วย

2) องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน การส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งตามระบอบประชาธิปไตยองค์ประกอบที่สำคัญคือการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่เหมาะสมกับเยาวชนและส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนให้เยาวชน ปลุกจิตสำนึกและตระหนักในบทบาทหน้าที่ การแสดงออกทางการเมืองอย่างเหมาะสม

3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยตามวิถีประชาธิปไตยกล่าวคือ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย ถือเป็นการวางรากฐานที่สำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เพื่อการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาไปสู่ความต้องการอย่างแท้จริง และยังมีประเด็นสำคัญคือต้องมีการสื่อสารทางการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นมุ่งเน้นการรู้เท่าทันสื่อที่เหมาะสมกับบริบทสังคมนั่นเอง

รายการอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ หวันหยี และจิตาภา ธิริศิริกุล. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนกรณีศึกษา เยาวชนในอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 7(1). 215 – 226

ณฐมน หมวกฉิม. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*. 2(3). 21- 28

ธีรวุฒิ ไชยสิทธิ์. (2563). การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ: ก.พล 1996.

พรพรรณนันทน์ สายจันดี, ธรรมนิศย์ วราภรณ์ และชัยยศ จินารัตน์. (2565). การรับรู้ทางการเมือง การกล่อมเกลาก่อนทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในประเทศไทย. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*. 6(2). 26 - 40

พระครูวินัยธร วรชาติ ทะสา และพระมหาไถยน้อย ญาณเมธี (สลางสิงห์). (2565). การ
วางรากฐานแก่เยาวชนไทยแบบการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของ
ไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน. **วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม. 9(2).** 207 – 219

รพีพร ธงทอง. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน.
วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 16(1). 27 - 40

วิสุทธิ โปธิแทน. (2560). **คู่มือปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาเรื่องการทำเนิกราชการของ
พรรคการเมืองไทย.** นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

สถาบันพระปกเกล้า สำนักแผนพัฒนาการเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง.
(2554). **รายงานการศึกษา แนวทางการสร้างเสริมสำนึกความเป็นพลเมือง
แก่เยาวชน.** กรุงเทพฯ: และราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). **เยาวชนกับการมีส่วนร่วมพัฒนา
ประชาธิปไตย.** กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร.

สิริมาศ หมั่นสาย, ธนาภรณ์ แสงทอง และภวัต พัฒนนิภากร (2565). กลยุทธ์การ
สื่อสารทางการเมืองของนโยบายประชานิยม. **วารสารการบริหารนิติบุคคล
และนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(3).** 383 - 395